

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาบริเวณรอยต่อของภาษาไทยถิ่นในจังหวัดอุตรดิตถ์นี้ ในขั้นแรกผู้วิจัยได้ทำโครงการนำร่องก่อน ทั้งนี้เนื่องจากผู้วิจัยประสงค์จะเสนอวิธีการใหม่บางประการในการศึกษาภาษาถิ่นซึ่งยังไม่เคยปรากฏในงานวิจัยใดมาก่อน จึงต้องทำการทดสอบความเป็นไปได้ของวิธีการดังกล่าว และผลที่ได้จากโครงการนำร่องนี้ จะนำมากำหนดวิธีการในการดำเนินการวิจัยต่อไป

2.1 โครงการนำร่อง (Pilot Study)

ผู้วิจัยได้ทำโครงการนำร่องในลักษณะโครงการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อนำผลการศึกษามากำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ในการโครงการนำร่องครั้งนี้ได้คัดเลือกจุดเก็บข้อมูลจำนวน 8 จุด จากบรรดาจุดเก็บข้อมูลทั้งหมดในบริเวณรอยต่อของภาษาที่ชลิดา (Chalida 1988 : 8-9) เสนอไว้ มาทำการศึกษา

การทำโครงการนำร่องมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้

2.1.1 คัดเลือกเสียงปฏิภาค

จากผลการศึกษาของชลิดา (Chalida 1988) ได้เสนอชุดของเสียงปฏิภาคที่มีเสียงที่สามารถนำมากำหนดภาษาไทยถิ่น 3 ภาษาคือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 11 ชุด จากการพิจารณาเสียงปฏิภาคทั้ง 11 ชุดนั้นพบว่าสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

2.1.1.1 เสียงปฏิภาคชุดที่มีเสียงซึ่งสามารถนำมากำหนดภาษาไทยถิ่นได้ 3 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งได้แก่เสียงปฏิภาคชุดต่อไปนี้*

- ก. เสียงปฏิภาคชุด ช - จ - ช (พยัญชนะต้น)
- ข. เสียงปฏิภาคชุด ร ๑ - ย - ๑ (พยัญชนะควบกล้ำ)
- ค. เสียงปฏิภาคชุด เอือ - เออ - เอือ ~ เอีย (สระ)

2.1.1.2 เสียงปฏิภาคชุดที่มีเสียงซึ่งสามารถแยกภาษาไทยถิ่นภาษาหนึ่งออกจากภาษาไทยถิ่นอีก 2 ภาษา ซึ่งเท่าที่พบมีอยู่ 2 กลุ่ม คือเสียงปฏิภาคชุดที่แยกภาษาไทยถิ่นเหนือออกจากภาษาไทยถิ่นกลาง และภาษาไทยถิ่นอีสาน และเสียงปฏิภาคชุดที่แยกภาษาไทยถิ่นกลางออกจากภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งได้แก่เสียงปฏิภาคชุดต่อไปนี้

เสียงปฏิภาคชุดที่แยกภาษาไทยถิ่นเหนือออกจากภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน

- ก. เสียงปฏิภาคชุด พ - ป - พ (พยัญชนะต้น)
- ข. เสียงปฏิภาคชุด ท - ต - ท (พยัญชนะต้น)
- ค. เสียงปฏิภาคชุด ค - ก - ค (พยัญชนะต้น)
- ง. เสียงปฏิภาคชุด เอีย - เอะ - เอีย (สระ)
- จ. เสียงปฏิภาคชุด อัว - โอ - อัว (สระ)

* เสียงปฏิภาคแต่ละชุด มีเสียงในภาษาไทยถิ่นต่างๆ เรียงตามลำดับดังนี้ ภาษาไทยถิ่นกลาง - ภาษาไทยถิ่นเหนือ - ภาษาไทยถิ่นอีสาน

เสียงปฏิภาคชุดที่แยกภาษาไทยถิ่นกลางออกจากภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษา
ไทยถิ่นอีสาน

- ก. เสียงปฏิภาคชุด ฉ - ช - ช (พยัญชนะต้น)
ข. เสียงปฏิภาคชุด ฃ - ถ - ถ (พยัญชนะต้น)
ค. เสียงปฏิภาคชุด ฎ - ฎ/อุ/อ - ฎ/อุ/อ (พยัญชนะควบกล้ำ)

ผลจากการศึกษาของชลิตา แม้จะสามารถแสดงให้เห็นว่า เสียงปฏิภาคแต่ละชุดข้างต้น มีเสียงที่นำมากำหนดภาษาไทยถิ่นได้ชัดเจนแล้วก็ตาม ผู้วิจัยยังต้องการที่จะทดสอบเสียงปฏิภาคทั้ง 11 ชุดดังกล่าวในบริเวณรอยต่อของภาษาไทยถิ่นในจังหวัดอุตรดิตถ์อีกครั้งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อคัดเลือกเสียงปฏิภาคชุดที่มีเสียงที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการกำหนดภาษาไทยถิ่น 3 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน

ผลจากการคัดเลือกปรากฏว่า เสียงปฏิภาคชุดที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ คือเสียงปฏิภาคชุด ช - จ - ช เพียงชุดเดียวเท่านั้น กล่าวคือ สามารถนำมากำหนดภาษาที่ใช้ได้ 3 ภาษา คือ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ตามลำดับ ส่วนเสียงปฏิภาคอีก 10 ชุดนั้น ไม่สามารถแยกภาษาไทยถิ่นทั้ง 3 ออกจากกันได้ เนื่องจากมีภาษาไทยถิ่น 2 ใน 3 ภาษาที่ใช้เสียงร่วมกัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกเสียงปฏิภาคชุด ช - จ - ช มาใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาบริเวณรอยต่อของภาษาไทยถิ่นในจังหวัดอุตรดิตถ์ครั้งนี้

2.1.2 คัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม

ในโครงการนำร่อง ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามไว้ 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ใหญ่ประจำโรงเรียน และชาวบ้านในหมู่บ้าน โดยอาจารย์ใหญ่จะอยู่ในฐานะของผู้ให้ข้อมูลทางภาษาของหมู่บ้าน ส่วนชาวบ้านจะอยู่ในฐานะของผู้พูดภาษาโดยตรง การที่กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามไว้ 2 กลุ่ม เนื่องจากต้องการเปรียบเทียบความเที่ยงตรงของข้อมูลทางภาษาที่ได้รับกลับคืนเพื่อกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยต่อไป

อนึ่ง ในโครงการนำร่องนี้ ยังต้องการทดสอบว่าตัวแปรทางสังคมด้านอายุมีผลต่อข้อมูลทางภาษาที่ได้รับหรือไม่ ดังนั้นในแต่ละจุดเก็บข้อมูลผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มที่เป็นชาวบ้าน 2 คนคือ ชาวบ้านอายุ 35 ปีขึ้นไป (ผู้ใหญ่) จำนวน 1 คน และชาวบ้านอายุระหว่าง 15-17 ปี (เด็ก) อีก 1 คน

จากการพิจารณาข้อมูลทางภาษาของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่ม พบว่าข้อมูลที่ได้ไม่สอดคล้องกันเสียทีเดียว และเมื่อพิจารณาจากประวัติของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อาจารย์ใหญ่มักย้ายมาจากที่อื่น มิใช่เป็นคนที่เกิดและเติบโตในหมู่บ้านที่เป็นจุดเก็บข้อมูล ดังนั้นจึงอาจสันนิษฐานได้ว่า ข้อมูลทางภาษาที่ได้รับจากอาจารย์ใหญ่อาจมิใช่ภาษาที่ใช้พูดกันในหมู่บ้านนั้นอย่างแท้จริง ด้วยเหตุนี้อาจารย์ใหญ่จึงไม่ได้รับเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัย

ในแง่ของอายุนั้น พบว่า ชาวบ้านที่เป็นผู้ใหญ่และเด็กมีการออกเสียงคำที่ใช้ทดสอบสอดคล้องกันในอัตราที่สูง คือร้อยละ 93 ของคำตอบทั้งหมด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงตัดการศึกษาในแง่ของอายุออกไปและตัดสินใจเลือกชาวบ้านที่เป็นผู้ใหญ่ให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยนี้

2.1.3 ทดสอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ส่งไปในการทำโครงการนำร่อง ต้องการทดสอบในประเด็นต่อไปนี้

2.1.3.1 เพื่อทดสอบว่าการเก็บข้อมูลเสียงปฏิบัติ สามารถดำเนินการได้โดยใช้แบบสอบถาม และโดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องออกเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง

2.1.3.2 เพื่อทดสอบลักษณะและรูปแบบของคำถามว่าใช้ได้หรือไม่ คำถามที่ใช้มีลักษณะและรูปแบบ ดังจะแสดงตัวอย่างข้างล่างนี้

ข้างวิ่ง คำว่า ข้าง ออกเสียงว่า ข้าง จ้าง ข้าง (...)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ลักษณะและรูปแบบของคำถามแต่ละข้อ จะเริ่มด้วยการยกประโยคตัวอย่างที่บรรจุคำที่ใช้ทดสอบเสียงปฏิภาค ซึ่งในที่นี้คือประโยค "ข้างข้าง" คำที่ใช้ทดสอบคือคำที่ขีดเส้นใต้ คือคำว่า "ข้าง" จากนั้นจึงถามว่าคำที่ใช้ทดสอบจะออกเสียงอย่างไร คำตอบที่ให้เลือกมี 3 คำตอบ คือคำตอบของภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งในตัวอย่างได้แก่ ข้าง จ้าง ข้าง ตามลำดับ นอกจากนี้หากผู้ตอบแบบสอบถามมีคำตอบอื่นนอกเหนือไปจากตัวเลือกทั้ง 3 ก็จะทำให้ตอบในวงเล็บท้ายข้อ

2.1.3.3 เพื่อทดสอบคำที่ใช้ทดสอบและจำนวนคำถามในแบบสอบถาม (101 ข้อ) ว่าก่อให้เกิดปัญหาประการใดหรือไม่ในการตอบแบบสอบถาม

ผลจากการทดสอบปรากฏว่า การเก็บข้อมูลเสียงปฏิภาคสามารถดำเนินการได้โดยใช้แบบสอบถาม และโดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องออกเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า เสียงปฏิภาคทุกเสียงสามารถแทนได้ด้วยตัวอักษรภาษาไทยที่มีเสียงตรงกับเสียงปฏิภาคนั้น ๆ นอกจากนี้ ลักษณะและรูปแบบของคำถามรวมทั้งจำนวนคำถามก็ไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามตอบมาครบทุกข้อ อย่างไรก็ตามในการทดสอบครั้งนี้พบว่า มีคำที่ใช้ทดสอบบางคำมีปัญหา นั่นคือ แทนที่ผู้ตอบแบบสอบถามจะให้คำตอบเป็นเสียงปฏิภาค กลับให้คำตอบเป็นคำอื่นที่มีความหมายตรงกับคำทดสอบ เช่น กรณีคำทดสอบ ผี คำตอบที่ควรได้รับคือ ผี หรือ ปี่ แต่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คำตอบว่า อ้าย ซึ่งเป็นศัพท์ของภาษาไทยถิ่นเหนือ ซึ่งหมายถึง "ผี" กรณีเช่นนี้เป็นกรณีที่สำคัญมากในการพิจารณาคัดเลือกคำที่ใช้ทดสอบในงานวิจัยต่อไป

2.1.4 ทดสอบวิธีการเก็บข้อมูล

เนื่องจากในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเลือกวิธีการที่ไม่ต้องออกเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยตนเอง ดังนั้นจึงต้องทดสอบวิธีการที่กำหนดขึ้นว่าสามารถนำไปใช้ในงานวิจัยได้หรือไม่

ในโครงการนำร่อง ผู้วิจัยได้กำหนด "ผู้ทำหน้าที่ขึ้นต้นในการเก็บข้อมูล" ขึ้น บุคคลผู้นั้นคือ อาจารย์ใหญ่ประจำโรงเรียน อาจารย์ใหญ่จะเป็นผู้นำแบบสอบถามไปให้ชาวบ้านในหมู่บ้าน 2 คนคือ ชาวบ้านที่เป็นผู้ใหญ่และเด็ก และอาจารย์ใหญ่คนเดียวคนเดียวกันนี้เองจะต้องทำหน้าที่ตอบแบบสอบถามด้วย เหตุที่อาจารย์ใหญ่ต้องทำหน้าที่ถึง 2 อย่างด้วยกันก็เนื่องจาก จากการสำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นที่ให้อาจารย์ใหญ่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามนั้น พบว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ แต่วิธีการที่ให้อาจารย์ใหญ่หาผู้ตอบแบบสอบถามนั้นยังไม่ปรากฏในงานวิจัยใด ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่แน่ใจว่า การให้อาจารย์ใหญ่หาผู้ตอบแบบสอบถามจะได้ผลหรือไม่ จึงให้อาจารย์ใหญ่ตอบแบบสอบถามด้วย เพราะหากวิธีที่ให้อาจารย์ใหญ่หาผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้ผล อาจารย์ใหญ่จะถูกเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยนี้

สำหรับวิธีการในการส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีมอบแบบสอบถามให้กับผู้บังคับบัญชาของอาจารย์ใหญ่ (ผู้อำนวยการการประถมศึกษา) เพื่อมอบให้อาจารย์ใหญ่อีกต่อหนึ่ง โดยจะมอบให้ในวันที่อาจารย์ใหญ่มาประชุมที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด (ทุกวันสิ้นเดือน) เหตุที่ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่โดยผ่านผู้บังคับบัญชานั้น เนื่องจากมีสมมติฐานว่า การส่งแบบสอบถามผ่านทางผู้บังคับบัญชาจะได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ใหญ่มากยิ่งขึ้น

จากการทดสอบวิธีการเก็บข้อมูลดังกล่าว ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ กล่าวคือ อาจารย์ใหญ่ได้ทำหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วน นอกจากนี้ผู้อำนวยการการประถมศึกษา ก็ให้ความร่วมมือในการมอบแบบสอบถามให้แก่อาจารย์ใหญ่ด้วยดี ดังนั้นวิธีการเก็บข้อมูลตามวิธีดังที่ได้กล่าวมา จึงเป็นวิธีที่จะนำไปใช้ในงานวิจัยต่อไป

2.2 การสร้างแบบสอบถามในงานวิจัย*

ในการสร้างแบบสอบถามในงานวิจัย มีส่วนประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นเนื้อหาของแบบสอบถาม และส่วนของการจัดรูปแบบของเนื้อหาในแบบสอบถาม ดังจะกล่าวรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 เนื้อหาของแบบสอบถาม

เนื้อหาของแบบสอบถามประกอบด้วย

2.2.1.1 เสียงปฏิภาคชุดที่ใช้ทดสอบ

เสียงปฏิภาคชุดที่ใช้ทดสอบมีเพียง 1 ชุดเท่านั้น คือเสียงปฏิภาคชุด ช - จ - ช เนื่องจากจากการทำโครงการนำร่องพบว่า เป็นเสียงปฏิภาคเพียงชุดเดียวที่มีเสียงที่สามารถนำมากำหนดภาษาที่จุดเก็บข้อมูลได้ 3 ภาษา คือ เสียง ช กำหนดเป็นภาษาไทยถิ่นกลาง เสียง จ กำหนดเป็นภาษาไทยถิ่นเหนือ และเสียง ช กำหนดเป็นภาษาไทยถิ่นอีสาน

2.2.1.2 คำที่ใช้ทดสอบเสียงปฏิภาค

ในการคัดเลือกคำที่ใช้ทดสอบเสียงปฏิภาคมีเกณฑ์ในการคัดเลือก ดังนี้

- เป็นคำพยางค์เดียว
- เป็นคำที่ไม่มีคำอื่นที่มีความหมายตรงกับคำที่ใช้ทดสอบ
- เป็นคำสามัญที่มีใช้ในภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และ ภาษาไทยถิ่นอีสาน

* แบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัย คูภาคผนวก ก.

จากเกณฑ์ดังกล่าว ได้คัดเลือกคำที่นำมาทดสอบทั้งสิ้น 10 คำ ได้แก่ ช้าง เชา เขือก ชื่อ ชาย ไร่ เชื้อ ช้า ชี๋ ชิม

2.2.1.3 ประโยคที่ใช้ทดสอบ

ประโยคที่ใช้ทดสอบมีลักษณะและรูปแบบดังตัวอย่างข้างล่างนี้
คำว่า ช้าง เช่น ช้างวิ่ง ท่านออกเสียงว่า
ช้าง จ้าง ช้าง (. . .)

จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่าประโยคที่ใช้ทดสอบเริ่มจากการนำคำที่ใช้ทดสอบมาไว้หน้าประโยค จากนั้นจึงยกตัวอย่างประโยคที่บรรจุคำที่ใช้ทดสอบนั้น แล้วจึงถามว่าผู้ตอบแบบสอบถามออกเสียงคำนั้นอย่างไร โดยมีคำตอบในภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และ ภาษาไทยถิ่นอีสาน นอกจากนี้ยังอนุญาตให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบคำตอบอื่นโดยให้ตอบในวงเล็บท้ายข้อ

จะเห็นได้ว่า ประโยคคำถามที่ใช้ในงานวิจัยนี้แตกต่างจากประโยคที่ใช้ในโครงการนำร่องเล็กน้อย กล่าวคือ ประโยคคำถามที่ใช้ในโครงการนำร่อง จะเริ่มจากการนำประโยคที่บรรจุคำที่ใช้ทดสอบมาไว้หน้าประโยคก่อน แล้วจึงยกคำที่ใช้ทดสอบออกมา แล้วถามผู้ตอบแบบสอบถามว่าออกเสียงอย่างไร

2.2.2 การจัดรูปแบบของเนื้อหาในแบบสอบถาม

เนื้อหาของแบบสอบถามจะถูกจัดรูปแบบออกเป็น 3 ส่วน โดยทั้ง 3 ส่วนนี้จะอยู่ในแผ่นเดียวกัน เป็นการป้องกันล่วงหน้าให้ได้ข้อมูลกลับคืนมาครบถ้วนทั้ง 3 ส่วน

2.2.2.1 ส่วนที่เป็นคำถาม

ส่วนที่เป็นคำถามจะเป็นส่วนแรกของแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ โดยคำถามแต่ละข้อจะประกอบไปด้วยคำที่ใช้ทดสอบเสียงปฏิภาค ตัวอย่างประโยคและคำตอบในภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ และภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งคำตอบเหล่านี้จะอยู่สลับที่กันไปในคำถามแต่ละข้อ

2.2.2.2 ส่วนที่ถามประวัติผู้ตอบแบบสอบถาม

ในส่วนนี้เป็นส่วนที่ 2 ของแบบสอบถาม โดยเป็นส่วนที่ถามประวัติ- ส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับหมู่บ้านที่อาศัย คำถามเรื่องชื่อภาษาไทยถิ่น ที่ใช้ในหมู่บ้าน และชื่อของหมู่บ้านใกล้เคียงและภาษาที่ใช้

2.2.2.3 ส่วนสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามเห็นชื่อ

ในส่วนนี้จะอยู่ตอนท้ายของแบบสอบถาม มีขึ้นเพื่อจุดประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก เพื่อยืนยันว่าผู้ที่มีชื่อในท้ายแบบสอบถามเป็นผู้ให้ข้อมูลที่ถูกต้องด้วยตนเอง และประการที่ 2 เพื่อป้องกันไม่ให้อาจารย์ใหญ่เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2.3 การคัดเลือกจุดเก็บข้อมูล

ในบริเวณที่ทำการศึกษามีทั้งสิ้น 27 ตำบล (ดูแผนที่ภาพที่ 2 หน้า 24 บทที่ 1) ผู้วิจัยได้กำหนดหมู่บ้านที่มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาตั้งอยู่เป็นจุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ เหตุที่กำหนดหมู่บ้านเป็นจุดเก็บข้อมูล เนื่องจากต้องการให้จุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้มีความถี่ให้มากที่สุด และหมู่บ้านดังกล่าวต้องเป็นหมู่บ้านที่มีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติตั้งอยู่เท่านั้น เนื่องจากผู้วิจัยได้เลือกอาจารย์ใหญ่ประจำโรงเรียนเป็นผู้ทำหน้าที่เก็บข้อมูลขั้นต้น ทั้งนี้เป็นผลจากโครงการนำร่อง ซึ่งพบว่าอาจารย์ใหญ่ให้ความร่วมมือในการทำหน้าที่ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้อย่างดียิ่ง

โดยทั่วไปแล้ว 1 หมู่บ้านจะมีโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาตั้งอยู่ 1 โรงเรียน แต่ในบริเวณที่ศึกษานั้นปรากฏว่า มีบางหมู่บ้านที่มีโรงเรียนตั้งอยู่มากกว่า 1 โรงเรียน ในกรณีนี้จะคัดเลือกให้เหลือเพียง 1 โรงเรียนเท่านั้นโดยการจับสลาก ดังนั้นหมู่บ้านและโรงเรียนที่เป็นจุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้จึงมีทั้งสิ้น 124 จุด

ในการกำหนดจุดเก็บข้อมูลบนแผนที่ที่ใช้ในงานวิจัยนั้น เอกสารที่นำมาใช้มี 2 ประเภท คือแผนที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ของกองวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย 2527 และรายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติของฝ่ายแผนพัฒนาสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ ชั้นตอนต่าง ๆ มีดังนี้

- ก. จัดรวบรวมรายชื่อโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาในบริเวณที่ศึกษา ทั้งหมด ซึ่งรายชื่อดังกล่าวประกอบด้วย ชื่อโรงเรียน เลขที่หมู่บ้าน ชื่อตำบล และชื่ออำเภอ
- ข. หาที่ตั้งของโรงเรียนดังกล่าวจากแผนที่จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งการหาที่ตั้งนี้มีความสะดวกพอสมควร เนื่องจากแผนที่จังหวัดอุตรดิตถ์ของกองวิชาการสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาตินี้มีเลขที่หมู่บ้านกำกับไว้อย่างชัดเจน ทำให้ทราบที่ตั้งของโรงเรียนได้จากเลขที่หมู่บ้านที่ตรงกัน
- ค. สร้างแผนที่แสดงบริเวณที่ศึกษา พร้อมแสดงจุดเก็บข้อมูล จากนั้นจึงนำแผนที่ดังกล่าวไปย่อขนาดเพื่อให้เหมาะสมในการเสนอผลการวิจัยต่อไป

ต่อไปนี้เป็นรายชื่อโรงเรียนที่เป็นจุดเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดหมายเลขแสดงรายชื่อจุดเก็บข้อมูลในแต่ละอำเภอไว้ด้วย เพื่อผู้อ่านจะได้ทราบว่าหมายเลขที่ปรากฏในแผนที่คือจุดเก็บข้อมูลใด (ดูแผนที่ภาพที่ 8 หน้า 50)

รายชื่อโรงเรียนในอำเภอท่าปลา

<u>หมายเลข</u>	<u>ชื่อโรงเรียน</u>	<u>หมู่บ้าน/เลขหมู่</u>	<u>ตำบล</u>
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
1	โรงเรียนชุมชนผาเสียดวิทยา	บ้านผาเสียดเหนือ หมู่ 1	ผาเสียด
2	โรงเรียนบ้านปากห้วยฉลอง	บ้านปากห้วยฉลอง หมู่ 4	ผาเสียด
3	โรงเรียนเจริญราษฎร์อุปถัมภ์	บ้านห้วยสะเทิน หมู่ 8	ผาเสียด
4	โรงเรียนบ้านย่านคู้	บ้านย่านคู้ หมู่ 10	ผาเสียด
5	โรงเรียนบ้านซำบ้อ	บ้านซำบ้อ หมู่ 11	ผาเสียด
6	โรงเรียนบ้านห้วยสีเสียด	บ้านห้วยสีเสียด หมู่ 12	ผาเสียด

หมายเลข	ชื่อโรงเรียน	หมู่บ้าน/เลขหมู่	ตำบล
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
7	โรงเรียนพาเต่าพัฒนา	บ้านพาเต่า หมู่ 5	พาเลียด
8	โรงเรียนชุมชนร่วมจิตวิทยา	หมู่ 1	ร่วมจิต
9	โรงเรียนนิคมฯสงเคราะห์ 6	บ้านร่วมจิต หมู่ 3	ร่วมจิต
10	โรงเรียนบ้านหนองไผ่	บ้านหนองไผ่ หมู่ 5	ร่วมจิต
11	โรงเรียนประชานิคมวิทยา	หมู่ 7	ร่วมจิต
12	โรงเรียนบ้านแคนทอง	หมู่ 8	ร่วมจิต
13	โรงเรียนนิคมฯสงเคราะห์ 3	บ้านฝั่ง 27 หมู่ 4	ร่วมจิต
14	โรงเรียนนิคมฯสงเคราะห์ 2	หมู่ 1	หาดล้า
15	โรงเรียนนิคมฯสงเคราะห์ 1	หมู่ 5	หาดล้า
16	โรงเรียนท่าปลาอนุสรณ์	บ้านเนินสว่าง หมู่ 1	ท่าปลา
17	โรงเรียนนิคมฯสงเคราะห์ 4	บ้านฝั่ง 45 หมู่ 2	ท่าปลา
18	โรงเรียนน้ำสิงห์	บ้านน้ำสิงห์ หมู่ 5	ท่าปลา
19	โรงเรียนสิงห์ดอมวิทยา	หมู่ 7	ท่าปลา
20	โรงเรียนสว่างวิทย์	หมู่ 8	ท่าปลา
21	โรงเรียนบ้านงอมถ้ำ	บ้านงอมถ้ำ หมู่ 1	ท่าแฝก
22	โรงเรียนบ้านงอมมด	บ้านงอมมด หมู่ 2	ท่าแฝก
23	โรงเรียนประชานุเคราะห์ 16	บ้านงอมล็ก หมู่ 3	ท่าแฝก
24	โรงเรียนบ้านห้วยตำยาวิทยา	บ้านห้วยยาง หมู่ 4	ท่าแฝก
25	โรงเรียนป่ากั้งวิทยา	บ้านป่ากั้ง หมู่ 5	ท่าแฝก

รายชื่อโรงเรียนในอำเภอน้ำบาด

หมายเลข	ชื่อโรงเรียน	หมู่บ้าน/เลขหมู่	ตำบล
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
1	โรงเรียนบ้านน้ำไคร้	บ้านน้ำไคร้ หมู่ 1	น้ำไคร้
2	โรงเรียนบ้านนากล้า	บ้านนากล้า หมู่ 2	น้ำไคร้
3	โรงเรียนบ้านห้วยแมง	บ้านห้วยแมง หมู่ 3	น้ำไคร้
4	โรงเรียนบ้านปางเกลือ	บ้านปางเกลือ หมู่ 4	น้ำไคร้
5	โรงเรียนบ้านห้วยน้ำไหล	บ้านห้วยน้ำไหล หมู่ 5	น้ำไคร้
6	โรงเรียนบ้านวังพาชัน	บ้านวังพาชัน หมู่ 6	น้ำไคร้
7	โรงเรียนบ้านปากปาด	บ้านปากปาด หมู่ 1	แสนตอ
8	โรงเรียนบ้านห้วยไคร้	บ้านห้วยไคร้ หมู่ 3	แสนตอ
9	โรงเรียนบ้านห้วยหุด	บ้านห้วยหุด หมู่ 3	แสนตอ
10	โรงเรียนชุมชนไกรลาศวิทยาคม	บ้านแสนตอ หมู่ 4	แสนตอ
11	โรงเรียนสมพงษ์วิทยา	บ้านสวน หมู่ 5	แสนตอ
12	โรงเรียนบ้านนาคันทุ้ง	บ้านนาคันทุ้ง หมู่ 6	แสนตอ

รายชื่อจุดเก็บข้อมูลในอำเภอเมือง

หมายเลข	ชื่อโรงเรียน	หมู่บ้าน/เลขหมู่	ตำบล
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
1	โรงเรียนบ้านห้วยฉลอง	บ้านหนองไผ่ หมู่ 2	ถ้าฉลอง
2	โรงเรียนบ้านวังถ้ำ	บ้านวังถ้ำ หมู่ 3	ถ้าฉลอง
3	โรงเรียนวัดคดอยแก้ว	บ้านกลาง หมู่ 2	แสนตอ
4	โรงเรียนบ้านหนองหมู	หมู่ 4	แสนตอ
5	โรงเรียนวัดสิงห์ตรีสว่าง	บ้านปากสิงห์ หมู่ 7	แสนตอ
6	โรงเรียนบ้านหาดงิ้ว	บ้านหาดงิ้ว หมู่ 3	หาดงิ้ว

หมายเลข	ชื่อโรงเรียน	หมู่บ้าน/เลขหมู่	ตำบล
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
7	โรงเรียนบ้านวังแดง	หมู่ 5	หาดงิ้ว
8	โรงเรียนนาน้อยวิทยา	บ้านนาน้อย หมู่ 6	หาดงิ้ว
9	โรงเรียนนารอด	หมู่ 9	หาดงิ้ว
10	โรงเรียนสามัคคีวิทยา	บ้านยางจิบ หมู่ 3	วังดิน
11	โรงเรียนบ้านหนองป่าไร่	บ้านหนองป่าไร่ หมู่ 5	วังดิน
12	โรงเรียนบ้านวังดิน	บ้านวังดิน หมู่ 6	วังดิน
13	โรงเรียนวัดวังยาง	บ้านวังยาง หมู่ 1	ผาจุก
14	โรงเรียนบ้านหนองบัววิทยา	บ้านวังยาง หมู่ 2	ผาจุก
15	โรงเรียนบ้านพระฝาง	บ้านพระฝาง หมู่ 3	ผาจุก
16	โรงเรียนวัดผาจุก	บ้านผาจุก หมู่ 5	ผาจุก
17	โรงเรียนม่อนหินขาว	หมู่ 7	ผาจุก
18	โรงเรียนบ้านผาจักร์	บ้านผาจักร์ หมู่ 8	ผาจุก
19	โรงเรียนสวนหลวง	หมู่ 2	ป่าเช่า
20	โรงเรียนวัดทุ่งเศรษฐี	หมู่ 7	ป่าเช่า
21	โรงเรียนบ้านหนองกลาย	บ้านบึงหลัก หมู่ 6	ป่าเช่า
22	โรงเรียนบ้านทับใหม่	บ้านทับใหม่ หมู่ 1	หาดกรวด
23	โรงเรียนบ้านไผ่ใหญ่	หมู่ 2	หาดกรวด
24	โรงเรียนบ้านดงช้างดี	หมู่ 8	หาดกรวด
25	โรงเรียนวัดวังหมู	หมู่ 4	หาดกรวด
26	โรงเรียนบ้านเนินชันสามัคคี	บ้านชัน หมู่ 6	หาดกรวด
27	โรงเรียนบ้านเด่นด่าน	บ้านด่านน้ำ หมู่ 2	บ้านด่าน
28	โรงเรียนสามัคยาราม	หมู่ 3	บ้านด่าน
29	โรงเรียนบ้านหาดสารส้ม	หมู่ 4	บ้านด่าน

<u>หมายเลข</u>	<u>ชื่อโรงเรียน</u>	<u>หมู่บ้าน/เลขหมู่</u>	<u>ตำบล</u>
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
30	โรงเรียนวัดท่าทอง	หมู่ 2	วังกะพี้
31	โรงเรียนวัดวังกะพี้	บ้านวังกะพี้ หมู่ 5	วังกะพี้
32	โรงเรียนวังโป่ง	บ้านวังโป่ง หมู่ 8	วังกะพี้
33	โรงเรียนบ้านปากถ่อน	หมู่ 9	วังกะพี้
34	โรงเรียนวัดทองเหลือ	หมู่ 4	บ้านเกาะ
35	โรงเรียนบ้านเกาะ(ราษฎร์บำรุง)	บ้านเกาะ หมู่ 1	บ้านเกาะ
36	โรงเรียนวัดอรัญญิการาม	บ้านหนองคำฮ้อน หมู่ 4	ท่าเสา
37	โรงเรียนวัดม่อนดินแดงวิทยาคม	บ้านม่อนดินแดง หมู่ 5	ท่าเสา
38	โรงเรียนวัดออย	หมู่ 6	ท่าเสา
39	โรงเรียนนิชัยดาบหัก 1	หมู่ 8	ท่าเสา

รายชื่อจุดเก็บข้อมูลในอำเภอลับแล

<u>หมายเลข</u>	<u>ชื่อโรงเรียน</u>	<u>หมู่บ้าน/เลขหมู่</u>	<u>ตำบล</u>
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
1	โรงเรียนเกษิณหลวิทยา	หมู่ 1	ทุ่งยั้ง
2	โรงเรียนบ้านชำผักหนาม	หมู่ 3	ทุ่งยั้ง
3	โรงเรียนบ้านหัวขมมัน	หมู่ 5	ทุ่งยั้ง
4	โรงเรียนศิลปศาสตร์วิทยา	หมู่ 6	ทุ่งยั้ง
5	โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 5	หมู่ 8	ทุ่งยั้ง
6	โรงเรียนบ้านเนินชาน	หมู่ 9	ทุ่งยั้ง
7	โรงเรียนบ้านหัวคุ่ม	หมู่ 10	ทุ่งยั้ง
8	โรงเรียนไผ่ล้อม	หมู่ 1	ไผ่ล้อม
9	โรงเรียนวัดสว่าง	หมู่ 2	ไผ่ล้อม

หมายเลข	ชื่อโรงเรียน	หมู่บ้าน/เลขหมู่	ตำบล
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
10	โรงเรียนวัดโพธิ์ทอง	หมู่ 3	ไผ่ล้อม
11	โรงเรียนวัดดงสระแก้ว	หมู่ 5	ไผ่ล้อม

รายชื่อจุดเก็บข้อมูลในอำเภอตรอน

หมายเลข	ชื่อโรงเรียน	หมู่บ้าน/เลขหมู่	ตำบล
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
1	โรงเรียนบ้านท่าอาน	บ้านท่าอาน หมู่ 1	วังแดง
2	โรงเรียนบ้านวังแดง(หมู่สองสามัคคี)	บ้านวังแดง หมู่ 2	วังแดง
3	โรงเรียนบ้านวังแดง(สหจิตวิทยาการ)	บ้านวังแดง หมู่ 3	วังแดง
4	โรงเรียนศรีอุทิศ	บ้านแหลมทอง หมู่ 12	วังแดง
5	โรงเรียนบ้านห้วยพิกุลทอง	หมู่ 7	วังแดง
6	โรงเรียนบ้านแหลมก่อน	หมู่ 9	วังแดง
7	โรงเรียนชุมชนบ้านวังหิน	บ้านวังหิน หมู่ 4	วังแดง
8	โรงเรียนวัดบ้านใหม่	บ้านใหม่ หมู่ 6	วังแดง
9	โรงเรียนบ้านเหล่า	บ้านเหล่า หมู่ 3	น้ำอ่าง
10	โรงเรียนบ้านน้ำอ่าง	หมู่ 4	น้ำอ่าง
11	โรงเรียนบ้านไชยมงคล	หมู่ 7	น้ำอ่าง
12	โรงเรียนบ้านร้องประตู	บ้านแก่ง หมู่ 1	บ้านแก่ง
13	โรงเรียนชุมชนบ้านแก่ง	บ้านแก่ง หมู่ 2	บ้านแก่ง
14	โรงเรียนหมู่ห้าสามัคคี	บ้านแก่ง หมู่ 5	บ้านแก่ง
15	โรงเรียนหมู่สี่พัฒนา	บ้านแก่ง หมู่ 4	บ้านแก่ง
16	โรงเรียนพงสะตือ (รัฐประชาสรรค์)	บ้านพงสะตือ หมู่ 6	บ้านแก่ง
17	โรงเรียนบ้านชำทอง	หมู่ 8	บ้านแก่ง

รายชื่อจุดเก็บข้อมูลในกิ่ง อ.ทองแสนขัน

หมายเลข	ชื่อโรงเรียน	หมู่บ้าน/เลขหมู่	ตำบล
<u>จุดเก็บข้อมูล</u>			
1	โรงเรียนน้ำฝั้นมิตรภาพ 214	บ้านน้ำฝั้น หมู่ 1	น้ำฝั้น
2	โรงเรียนบ้านห้วยปลาตุก	บ้านห้วยปลาตุก หมู่ 5	น้ำฝั้น
3	โรงเรียนบ้านนาป่าค่าย	บ้านนาป่าค่าย หมู่ 4	ป่าค่าย
4	โรงเรียนบ้านนาลับแล	บ้านนาลับแล หมู่ 5	ป่าค่าย
5	โรงเรียนบ้านไร่ห้วยฝั้น	บ้านไร่ห้วยฝั้น หมู่ 6	ป่าค่าย
6	โรงเรียนบ้านวังปรากฏ	บ้านวังปรากฏ หมู่ 1	ป่าค่าย
7	โรงเรียนบ้านแสนขัน	บ้านแสนขัน หมู่ 1	บ่อทอง
8	โรงเรียนบ้านแพะ	บ้านแพะ หมู่ 7	บ่อทอง
9	โรงเรียนบ้านน้ำลอก	บ้านน้ำลอก หมู่ 4	บ่อทอง
10	โรงเรียนบ้านปางหมื่น	บ้านปางหมื่น หมู่ 5	บ่อทอง
11	โรงเรียนบ้านท่าช้าง	บ้านท่าช้าง หมู่ 3	บ่อทอง
12	โรงเรียนบ้านวังเบน (ครูอุปถัมภ์)	บ้านวังเบน หมู่ 8	บ่อทอง
13	โรงเรียนเลอเดชประชานุสรณ์	บ้านบ่อทอง หมู่ 9	บ่อทอง
14	โรงเรียนบ้านน้ำหมื่นใหญ่	บ้านน้ำหมื่นใหญ่ หมู่ 1	ผักขวาง
15	โรงเรียนบ้านผักขวาง	บ้านผักขวาง หมู่สอง	ผักขวาง
16	โรงเรียนวังโป่งตำรงวิทย์	บ้านวังโป่ง หมู่ 4	ผักขวาง
17	โรงเรียนบ้านน้ำหมื่นน้อย	บ้านน้ำหมื่นน้อย หมู่ 5	ผักขวาง
18	โรงเรียนบ้านปางวัน	บ้านปางวัน หมู่ 7	ผักขวาง
19	โรงเรียนบ้านวังตะเคียน	บ้านวังตะเคียน หมู่ 8	ผักขวาง
20	โรงเรียนบ้านเขาลึก	บ้านร้องลึก หมู่ 6	ผักขวาง

2.4 การกำหนดผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลจากโครงการนำร่องพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มชาวบ้านที่เป็นผู้ใหญ่ มีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะเป็นตัวแทนของหมู่บ้านในการตอบแบบสอบถามในงานวิจัยครั้งนี้ ในงานวิจัยนี้จึงกำหนดให้ผู้ใหญ่ในหมู่บ้านจำนวน 5 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เหตุที่ต้องใช้ผู้ตอบแบบสอบถามถึง 5 คนในจุดเก็บข้อมูลแต่ละจุด เนื่องจากบริเวณที่ศึกษาเป็นบริเวณรอยต่อของภาษา ดังนั้นจึงต้องการลักษณะภาษาที่ใช้ในหมู่บ้านแต่ละแห่งอย่างแท้จริง ซึ่งผู้วิจัยคิดว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 คน สามารถให้ข้อมูลที่แสดงลักษณะของการใช้ภาษาในหมู่บ้านได้ครบถ้วน

เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

2.4.1 อายุระหว่าง 40-60 ปี (ไม่จำกัดเพศ)

2.4.2 การศึกษาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยมาตรฐาน

2.4.3 เป็นผู้ที่เกิดและเติบโตในหมู่บ้านของตนเอง โดยไม่เคยย้ายไปที่ใด ทั้งนี้เพื่อให้ได้ภาษาที่พูดกันในหมู่บ้านอย่างแท้จริง

2.4.4 ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 5 คนต้องไม่อยู่ในครัวเรือนเดียวกัน เพราะคนในครัวเรือนเดียวกัน ปกติย่อมใช้ภาษาที่เหมือนกัน

2.5 การส่งแบบสอบถาม

การส่งแบบสอบถามในงานวิจัยนี้มี 2 ขั้นตอนดังนี้

2.5.1 การเตรียมการ

การส่งแบบสอบถามในงานวิจัย มีการเตรียมการดังนี้

2.5.1.1 การขอรายชื่อโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
อุดรดิตถ์พร้อมที่อยู่ จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์

2.5.1.2 การนำหนังสือขอความร่วมมือในงานวิจัยจากคณะบดี คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อขอให้ออกหนังสือ
ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงอาจารย์ใหญ่ประจำโรงเรียนต่าง ๆ

2.5.1.3 การรวบรวมเอกสารที่จะส่ง ซึ่งประกอบด้วย

- ก. จดหมายขอความร่วมมือจากผู้วิจัยถึงอาจารย์ใหญ่
 - ข. จดหมายขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษา
จังหวัดอุดรดิตถ์ถึงอาจารย์ใหญ่
 - ค. แบบสอบถาม 5 ชุด สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม 5 คน
 - ง. ซองเปล่าติดแสตมป์ พร้อมทั้งที่อยู่ของสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อให้ส่งกลับคืนโดยสะดวก
- เอกสารต่าง ๆ เหล่านี้ จะถูกบรรจุในซองสีน้ำตาลขนาดกลาง
เพื่อความสะดวกในการจัดส่งให้ถึงมือผู้เก็บข้อมูลขั้นต้น (อาจารย์ใหญ่)

2.5.2 การส่งแบบสอบถาม

การส่งแบบสอบถามในงานวิจัย มีขั้นตอนในการส่งซึ่งจะแสดงดังแผนภูมิต่อไปนี้

จากแผนภูมิจะ เห็นได้ว่า ขั้นตอนการส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่ในงานวิจัยใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งแตกต่างไปจากวิธีการที่ใช้ในโครงการนำร่อง (ดูรายละเอียดในหัวข้อ 2.1.4) ทั้งนี้เนื่องจากช่วงเวลาในการส่งแบบสอบถามไม่ตรงกับช่วงเวลาที่มีการประชุมของอาจารย์ใหญ่ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์ หากรอจะทำให้เสียเวลาในการดำเนินการวิจัย อย่างไรก็ตาม การส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่โดยไม่ผ่านผู้บังคับบัญชาก็ได้รับความร่วมมือจากอาจารย์ใหญ่ด้วยดี ซึ่งหลังจากอาจารย์ใหญ่มอบแบบสอบถามให้ชาวบ้านจำนวน 5 คน กรอกเรียบร้อยแล้ว อาจารย์ใหญ่จะรวบรวมแบบสอบถามและส่งไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรดิตถ์โดยทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้วิจัยจะรับมา เพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

2.6 การบันทึกข้อมูล*

ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการส่งแบบสอบถาม 3 ครั้ง ดังนี้

ส่งครั้งที่ 1	จำนวน 124 ฉบับ	ได้รับกลับคืนมา 88 ฉบับ
ส่งครั้งที่ 2	จำนวน 36 ฉบับ	ได้รับกลับคืนมา 23 ฉบับ
ส่งครั้งที่ 3	จำนวน 13 ฉบับ	ได้รับกลับคืนมา 10 ฉบับ

รวมแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด 121 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 124 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.58 จากแบบสอบถาม 121 ฉบับปรากฏว่าใช้ไม่ได้ 1 ฉบับ เนื่องจากอาจารย์ใหญ่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามเองทั้ง 5 ชุด จึงเหลือแบบสอบถามที่ใช้ในงานวิจัยทั้งสิ้น 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.77 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

* การบันทึกข้อมูลภาคผนวก ข

เมื่อแบบสอบถามถูกส่งกลับคืนมา คำตอบที่ได้รับจากผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนจะถูกบันทึกเป็นตัวอักษรภาษาไทยที่แทนเสียงปฏิภาคนเสียงต่าง ๆ เช่น ถ้าคำตอบเป็น "ข้าง" จะถูกบันทึกเป็น "ซ" ถ้าคำตอบเป็น "ข้าง" จะถูกบันทึกเป็น "จ" และถ้าคำตอบเป็น "ข้าง" จะถูกบันทึกเป็น "ซ" เป็นต้น การบันทึกข้อมูลดังกล่าวเพื่อความสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

เป็นขั้นตอนในการตัดสินใจว่า ผู้ตอบแบบสอบถามและจุดเก็บข้อมูลแต่ละจุดใช้ภาษาไทยถิ่นใด จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาแสดงลงในแผนที่ (ดูบทที่ 3)

2.8 ลักษณะภาษาที่พบในบริเวณรอยต่อของภาษาไทยถิ่นในจังหวัดอุดรธานี

ขั้นตอนนี้เป็นการพรรณาลักษณะภาษาที่พบในบริเวณรอยต่อของภาษาทั้งในระดับบุคคลและระดับจุดเก็บข้อมูล (ดูบทที่ 4)

2.9 เขตภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษา

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการจัดกลุ่มภาษาในบริเวณที่ศึกษา จากนั้นจึงนำผลที่ได้มากำหนดเขตภาษา (ดูบทที่ 5)

2.10 การกระจาย และการปะปนของภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษา

เป็นขั้นตอนในการพิจารณาการกระจายของภาษาในบริเวณรอยต่อของภาษาว่ามีการกระจายอยู่ในบริเวณของภาษาใดบ้าง และการกระจายดังกล่าวทำให้เกิดการปะปนของภาษาใด

และในบริเวณใดบ้าง (ดูบทที่ 6)

2.11 การอภิปรายผล สรุป และข้อเสนอแนะ (ดูบทที่ 7)

ภาพที่ 8 แผนที่แสดงจุดเก็บข้อมูลในแต่ละตำบล รวม 124 จุด

